

სათიბების და საძოვრების შეფასების მეთოდოლოგია

მაია ზუმბულიძე

ელ-ფოსტა: maia.zumbulidze374@ens.tsu.edu.ge

გეოგრაფიის დეპარტამენტი, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი,

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი,

მისამართი: 0179, ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზ. N1

საძოვრების-სათიბების შეფასების პროცესი ეფუძნება მეთოდოლოგიას, რომელიც შედგება რამდენიმე ეტაპისგან (მონაცემების შეგროვება, მიწის დეგრადაციის ტრენდის გამოვლენა, ადგილობრივი ცოდნის გამოყენება-მენტალური რუკების შექმნა, სავლე კვლევა, სავლე მონაცემების კლასიფიკაცია და ანალიზი, მიღებული შედეგების საფუძველზე საძოვრების-სათიბების მდგომარეობის შეფასება). იმისათვის, რომ აღნიშნული მეთოდოლოგია იყოს გამოყენებული, ამ პროცესში ჩართული უნდა იყვნენ სხვადასხვა მიმართულების სპეციალისტები, მაგ. სპეციალისტები, რომლებსაც კარგად ესმით მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის კონცეფცია და პრონციპები, გეოინფორმაციული სისტემების (გის) და დისტანციური ზონდირების სპეციალისტები, ასევე სპეციალისტები სავლე კვლევების ჩატარების გამოცდილებით და სხვა. ამთან ერთად, ეს მეთოდოლოგია ითვალისწინებს დაინტერესებული მხარეების, ადგილობრივი მოსახლეობის თანამონაწილეობას, ჩართულობას, რაც გულისხმობს დაინტერესებული მხარეების საკონსულტაციო-სამუშაო შეხვედრებს, რომლის შემადგენელი ნაწილია მონაწილეობითი გეოინფორმაციული სისტემების გამოყენება, რაც ადგილობრივი მოსახლეობის ცოდნის გამოყენების საშუალებას იძლევა. ეს მიდგომა ძალიან მნიშვნელოვანია საძოვრების-სათიბების შეფასების პროცესისთვის და შესაბამისად არსებითად აუმჯობესებს მიღებულ შედეგებს.

აღნიშნული მეთოდოლოგია ნაწილობრივ ეფუძნება საძოვრების/მდელოების შეფასების მეთოდოლოგიას (PRAGA), რომელიც არ მოითხოვს დიდ ადამიანურ კაპიტალს და ფინანსურ რესურსს, და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია ამ სისტემის მეშვეობით შესაძლებელია სხვადასხვა წყაროებიდან მიღებული ინფორმაციის იდენტიფიკაცია, მოპოვება და ანალიზი.

ლიტერატურა

Application of the PRAGA Methodology in Kyrgyzstan (2021)
'Application of the Participatory Rangelands and Grasslands Assessment (PRAGA) methodology in Kyrgystan: (GCP/GLO/530/GFF)'

Baskan, O., Dengiz, O. and Demirag, İ. T. (2017) 'The land productivity dynamics trend as a tool for land degradation assessment in a dryland ecosystem', *Environmental monitoring and assessment*, vol. 189, no. 5, p. 212.

Cherlet, M., Ivits-Wasser, E., Sommer, S., Toth, G., Jones, A., Montanarella, L. and Belward, A. (2013) 'Land-productivity dynamics in Europe. Towards valuation of land degradation in the EU', European Commission, Brussels, Belgium.

Clark, D. A., Brown, S., Kicklighter, D. W., Chambers, J. Q., Thomlinson, J. R., Ni, J. and Holland, E. A. (2001) 'NET PRIMARY PRODUCTION IN TROPICAL FORESTS: AN EVALUATION AND SYNTHESIS OF EXISTING FIELD DATA', *Ecological Applications*, vol. 11, no. 2, pp. 371–384.

Horwath, W. R. and Kuzyakov, Y. (2018) 'The Potential for Soils to Mitigate Climate Change Through Carbon Sequestration', in *Climate Change Impacts on Soil Processes and Ecosystem Properties*, Elsevier, pp. 61–92.

Ivits, E. and Cherlet, M. (2013) 'Land-Productivity Dynamics: Towards integrated assessment of land degradation at global scales', Joint Research Centre (European Commission). European Union, doi, vol. 10, p. 59315.

Sharpe et al. (2022) 'The Participatory Rangeland and Grassland Assessment (PRAGA) Methodology in Kyrgyzstan: Baseline Analysis, Remote Sensing, Field Assessment and Validation Report. Food and Agriculture Organization of the United Nation'.

Sims, N. C., England, J. R., Newnham, G. J., Alexander, S., Green, C., Minelli, S. and Held, A. (2019) 'Developing good practice guidance for estimating land degradation in the context of the United Nations Sustainable Development Goals', *Environmental Science & Policy*, vol. 92, pp. 349–355.

Sims, N. C., Green, C., Newnham, G. J., England, JR, Held, A., Wulder, M. A., Herold, M., Cox, S. J.D., Huete, A. R., Kumar, L. and others (2017) 'Good practice guidance. SDG indicator 15.3. 1: proportion of land that is degraded over total land area', United Nations Convention to Combat Desertification (UNCCD), Bonn, Germany: Good practice guidance. SDG indicator 15.3. 1: proportion of land that is degraded over total land area.